

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВІДНОВЛЕННЯ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННИХ
КОНФЛІКТІВ І КАТАСТРОФ

вид дисципліни	<i>обов'язкова, ОК 6</i>
семестр	<i>1</i>
кількість кредитів ЄКТС	<i>5</i>
форма підсумкового семестрового контролю	<i>екзамен</i>
мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
кафедра	<i>міського будівництва</i>

для здобувачів вищої освіти:

рівень вищої освіти	<i>другий (магістр)</i>
галузь знань	<i>19 Архітектура та будівництво</i>
спеціальність	<i>192 Будівництво та цивільна інженерія</i>
освітня програма	<i>Міське будівництво та господарство</i>
форма навчання	<i>денна</i>

2023 – 2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Розробники:

Світлана ЧЕПУРНА, канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри міського будівництва

підпис

Робочу програму схвалено на засіданні **кафедри** міського будівництва
Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає Освітній програмі:
освітньо-професійній програмі «Міське будівництво та господарство»

Гарант освітньої програми

Світлана ЧЕПУРНА, канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри міського будівництва

підпис

Заступник директора ННІБЦІ:

Катерина СОРОКІНА, к.т.н., доцент,
доцент кафедри водопостачання,
водовідведення і очищення вод

1. Мета дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Відновлення міських територій в умовах післявоєнних конфліктів і катастроф» є формування у здобувачів понять щодо особливостей відновлення міських територій післявоєнних конфліктів відповідно чинних нормативно-правових документів з використанням основних техніко-економічних показників для територіально-просторових об'єктів сучасного міста, що дозволить створити комфортні умови для проживання людини.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на базові знання з планувальних та конструктивних рішень сучасних будівель і споруд, правил планування міських територій.

3. Результати навчання

Програмний результат навчання (за ОП)	Методи навчання	Форма оцінювання	Результат навчання за дисципліною
РН01. Проектувати будівлі і споруди (відповідно до спеціалізації), в тому числі з використанням програмних систем комп'ютерного проектування, з метою забезпечення їх надійності та довговічності, прийняття раціональних проєктних та технічних рішень, техніко-економічного обґрунтування, враховуючи особливості об'єкта будівництва, визначення оптимального режиму його функціонування та впровадження заходів з ресурсо- та енергозбереження.	словесні, наочні, практичні, самостійна робота	<i>Методи поточного контролю:</i> - графічний контроль, зокрема схеми; - практична перевірка умінь і навичок; <i>Методи модульного контролю (за змістовими модулями)</i> - тестування у віртуальному освітньому середовищі на освітній платформі MOODLE. <i>Підсумковий контроль</i> проводиться письмово у вигляді екзамену за екзаменаційними білетами.	РН01.1 Визначати концептуальні рішення щодо відновлення міських територій з дотриманням чинних нормативно-правових документів у сфері архітектури та будівництва
			РН01.2 Приймати раціональні проєктні рішення щодо варіативності розташування об'єктів міського будівництва з використанням ресурсо- та енергоефективними технологіями
			РН01.3. Використовувати основні техніко-економічні показники при розташуванні об'єктів цивільної інженерії на відновлених міських територіях

РН03. Проводити технічну експертизу проектів об'єктів будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації), здійснюючи контроль відповідності проектів і технічної документації, завданням на проектування, технічним умовам та іншим чинним нормативно-правовим документам у сфері архітектури та будівництва.		письмово за білетами	РН03.1 Використовувати основні нормативно-правові документи для аналізу стану об'єктів будівництва та цивільної інженерії у післявоєнний період на відновлених міських територіях
РН13. Оцінювати доцільність і можливість застосування варіантів проектних рішень при просторовому плануванні, відновленні, реконструкції, реновації міських територій та об'єктів.			РН03.2 Виконувати контроль за об'єктами будівництва та цивільної інженерії у післявоєнний період та після катастроф, що розміщуються на міських територіях відповідно до технічних умов та чинного законодавства для оздоровлення міського середовища
РН14. Здатність вирішувати комплексні питання з просторової організації територій та удосконалення наукової та містобудівної документації, у тому числі на підставі досліджень.			РН13.1 Визначати принципи варіативності розміщення функціональних зон міста при відновленні міських територій в післявоєнний період та після катастроф РН13.2 Визначати основні техніко-економічних показників щодо відновлення та формування громадських просторів, інженерно-транспортної інфраструктури як складових міських територій РН14.1 Вирішувати комплексні питання щодо оздоровлення міського середовища на міських територіях постраждалих в наслідок воєнних дій чи катастроф. РН14.2 Розробляти техніко-економічні індикатори щодо розташування житлової та промислової забудови на відновлюваних територіях міст з використання досвіду Європейських країн

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 Відновлення міських територій в умовах післявоєнних конфліктів і катастроф

Змістовий модуль 1 Методи відновлення міських територій

Модулем передбачено ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними причинами руйнування міст Європи і світу після Другої світової війни. Детально вивчаються методи, принципи і фактори, які впливають на відновлення житлових, промислових, рекреаційних територій відповідно до чинного законодавства. Окрема увага приділяється проблемам, які виникають при відновленні міських територій відповідно до їх функціонального призначення.

Змістовий модуль 2. Відновлення та формування громадських просторів, інженерно-транспортної інфраструктури міст

Детально визначаються принципи, фактори, індикатори, які впливають на формування громадських просторів. Окрема увага приділяється просторово-планувальним індикаторам розміщення громадських просторів відповідно до розміщення їх в межах міст і різних вікових категорій. Розглядаються заходи щодо відновлення і формування інженерно-транспортної інфраструктури міст на територіях постраждалих від воєнних дій.

Змістовий модуль 3. Техніко-економічне обґрунтування відновлення міських територій

В розрізі занять, передбачених модулем, визначаються основні техніко-економічні показники щодо відновлення та формування громадських просторів, інженерно-транспортної інфраструктури. Окрема увага приділяється територіальному розташуванню міських об'єктів відповідно до показників інсоляції, впливу шуму, аерації. Приділяється увага щодо визначення індикаторів при формуванні громадських просторів різних типів. Розглянуто основні нормативно-правові акти щодо експертизи містобудівної документації різних міських об'єктів і функціональних зон.

5. Структура навчальної дисципліни і розподіл часу

Змістовні модулі та теми	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лек.	практ.	лаб.	сам.раб
МОДУЛЬ 1	150	16	32	-	102
Змістовий модуль 1	30	4	10		14
Змістовий модуль 2	45	8	12		20
Змістовий модуль 3	30	4	10		14
Індивідуальне завдання	30				30
Підсумковий контроль	15				15

6. Теми лекцій

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1. Методи відновлення міських територій		
Тема 1. Методи з відновлення міст Європи та світу	1. Причини руйнування міст Європи і світу. 2. Міста Західної Європи після Другої світової війни. 3. Класифікація методів відновлення міст. 4. Нормативно-правова база країн Європи	2
Тема 2. Основні методологічні принципи відновлення міських територій	1. Зовнішні і внутрішні чинники відновлення. 2. Основні об'єкти відновлення міст. 3. Використання територіальних резервів в процесі відновлення міст і районів	2
Змістовий модуль 2. Відновлення та формування громадських просторів, інженерно-транспортної інфраструктури міст		
Тема 3. Типологія громадських просторів	1. Нормативно-правове забезпечення для регулювання громадських просторів. 2. Аналіз соціально-демографічних факторів використання території міста, що відновлюється. 3. Класифікація громадських просторів. 4. Критерії комфортності міського простору. 5. Розвиток громадських просторів у країнах світу.	2
Тема 4. Формування громадських просторів залежно від розташування у місті.	1. Громадський простір як складова історичного центру. 2. Пішохідна вулиця як елемент громадського простору. 3. Формування громадських просторів в межах рекреаційних зон. 4. Принципи проектування громадських просторів для дітей	4

Тема 5. Регулювання основних параметрів громадських просторів	1. Параметри громадських просторів у історичній частині міста. 2. Параметри громадських просторів у житлових мікрорайонах міст. 3. Формування інженерно-транспортної інфраструктури на відновлених територіях. 4. Засобами міського дизайну.	2
Змістовий модуль 3. Техніко-економічне обґрунтування відновлення міських територій		
Тема 6. Основні техніко-економічні показники щодо відновлення та формування громадських просторів	1. Вивчення існуючого стану міських територій. 2. Просторово-планувальні індикатори для формування громадських просторів. 3. Класифікація техніко-економічних показників для відновлення територій. 4. Техніко-економічне обґрунтування рішень відновлення житлових районів та кварталів.	2
Тема 7. Експертиза проєктів міських територій.	1. Технічні умови щодо формування громадських просторів. 2. Технічні умови щодо відновлення інженерно-транспортної інфраструктури. 3. Визначення варіативності забудови житлових утворень на території відновлення.	2

7. Теми практичних занять

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1		
Методи відновлення міських територій		
Тема 1. Комплексна оцінка території, що відновлюється	1. Оцінка основних стимулюючих та обмежуючих факторів. 2. Характеристика географічного розташування, у тому числі природних умов; 3. Соціально-демографічні фактори. 4. Розробка плану існуючого використання території, опорного плану. 5. Розробка схеми поверховості існуючих будівель. 6. План зруйнованих будівель.	4
Тема 2. Класифікація земель на територіях відновлення.	1. Основні характеристики і показники промислових і комунально-складських об'єктів. 2. Розробка схеми планувальних обмежень. 3. Розроблення схеми функціонального зонування території. 4. Розробка схеми історико-архітектурного призначення території. 5. Розробка схеми розташування об'єктів громадського призначення.	4

	6. Розробка схеми розміщення зелених насаджень з інвентарною відомістю.	
Тема 3. Класифікація об'єктів комерційної і громадської нерухомості.	1. Розроблення схеми транспортної та пішохідної досяжності, напрямки руху транспорту. 2. Розроблення схеми параметрів комфортності: інсоляції, шуму, аерації. 3. Розрахунок та розробка схеми інженерно-технічних заходів цивільного захисту на мирний час.	2
Змістовий модуль 2. Відновлення та формування громадських просторів, інженерно-транспортної інфраструктури міст		
Тема 4. План реалізації містобудівної документації	1. Проектні рішення генерального плану території відновлення. 2. Грошова оцінка землі.	4
Тема 5. Формування громадських просторів	1. Схема громадського простору на визначеній території. 2. Розробка фрагментів громадських просторів. 3. Розгортка основних вулиць.	4
Тема 6. Використання засобів міського дизайну.	1. Функціональне зонування громадських просторів. 2. Визначення основних параметрів громадських просторів. 3. Схема проектної поверховості.	4
Змістовий модуль 3		
Техніко-економічне обґрунтування відновлення міських територій		
Тема 7. Складання проектного балансу території відновлення.	1. Розрахунок техніко-економічних показників для відновлених житлових територій. 2. Розрахунок техніко-економічних показників для відновлення промислових і комунально-складських територій 3. Розрахунок техніко-економічних показників для рекреаційних територій. 4. Розрахунок техніко-економічних показників для об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури.	4
Тема 8. Основні показники щодо комфортності територій	1. Розрахунок в потребі громадських просторів. 2. Варіативність громадських просторів. 3. Індикатори комфортності проектних громадських просторів. 4. Розрахунок техніко-економічних показників типів громадських просторів.	4
Тема 9. Проектне визначення вартості громадського простору.	1. Визначення вартості 1 м ² обслуговування території громадського простору. 2. Визначення вартості земельних ділянок відповідно до функціонального зонування після відновлення.	2

8. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Вид: розрахунково-графічна робота

Назва: Формування громадських просторів на територіях, що відновлюються.

Мета: запроєктувати громадський простір відповідно до принципів просторо-планувальних показників, виконати розрахунки доцільності та варіативності громадського простору на територіях, що відновлюються після воєнних дій і катастроф.

9. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

Методи контролю знань здобувачів вищої освіти:

1. Методи поточного контролю:

- графічний контроль, зокрема схеми;
- практична перевірка умінь і навичок;

2. Методи модульного контролю (за змістовими модулями)

– тестування у віртуальному освітньому середовищі на освітній платформі MOODLE.

3. Підсумковий контроль проводиться письмово у вигляді екзамену за екзаменаційними білетами.

Структура навчальної дисципліни і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів				
	усього	практик.	лаб.	самостійна робота	
				завдання	модульний контроль
МОДУЛЬ 1	100				
Змістовий модуль 1	10	3	—	3	4
Змістовий модуль 2	20	10	—	6	4
Змістовий модуль 3	10	4	—	3	3
Індивідуальне завдання	30	—	—	30	—
Підсумковий семестровий контроль	30	—	—	—	—

Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
Змістовий модуль 1 Методи відновлення міських територій	10
Практична робота № 1. Комплексна оцінка території, що відновлюється (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок)	1
Завдання до самостійної роботи № 1. Комплексна оцінка території, що відновлюється (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок)	1
Практична робота № 2. Класифікація земель на територіях відновлення. (графічний контроль)	1
Завдання до самостійної роботи №2. Класифікація земель на територіях відновлення. (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок)	1
Практична робота № 3. Класифікація об'єктів комерційної і громадської нерухомості. (графічний контроль)	1
Завдання до самостійної роботи № 3. Класифікація об'єктів комерційної і громадської нерухомості (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок)	1
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ 1. (тестування в системі MOODLE)	4
Змістовий модуль 2 Загальна методика аналізу даних оцінювання проєктних рішень	20
Практична робота № 4. План реалізації містобудівної документації (графічний контроль).	4
Завдання до самостійної роботи № 4. План реалізації містобудівної документації (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	2
Практична робота № 5. Формування громадських просторів (графічний контроль).	4
Завдання до самостійної роботи № 5. Формування громадських просторів (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	2
Практична робота № 6. Використання засобів міського дизайну (графічний контроль).	2
Завдання до самостійної роботи № 6. Використання засобів міського дизайну (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	2
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ 2. (тестування в системі MOODLE)	4
Змістовий модуль 3 Експертиза містобудівної документації	10
Практична робота № 7. Складання проєктного балансу території відновлення (графічний контроль)	2
Завдання до самостійної роботи № 7. Складання проєктного балансу території відновлення (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	1
Практична робота № 8. Основні показники щодо комфортності територій (графічний контроль).	1
Завдання до самостійної роботи № 8. Основні показники щодо комфортності територій (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	1
Практична робота № 9. Проєктне визначення вартості громадського простору. (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	1

Завдання до самостійної роботи № 9. Проектне визначення вартості громадського простору (графічний контроль, практична перевірка умінь і навичок).	1
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ 3 (тестування в системі MOODLE)	3
Індивідуальне завдання (РГР)	30
Підготовка розрахункової частини	10
Графічна частина та захист РГР	20
Підсумковий контроль – екзамен (письмовий контроль)	30
Теоретичне питання 1	10
Теоретичне питання 2	10
Теоретичне питання 3	10
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ	100

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Рівень компетентності	Чотирибальна/двобальна шкала	
		екзамен	залік
90-100	високий	відмінно	зараховано
82-89	достатній	добре	
74-81			
64-73	середній	задовільно	
60-63			
35-59	низький	незадовільно	не зараховано
0-34			

10. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Методичне забезпечення

Навчальна дисципліна «Відновлення міських територій в умовах післявоєнних конфліктів і катастроф» у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE. <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=3487>

1. Методичні рекомендації для виконання розрахунково-графічного завдання, практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Відновлення міських територій в умовах післявоєнної відбудови та надзвичайних ситуацій» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, освітня програма «Міське будівництво та господарство») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : С. М. Чепурна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 26 с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/63837/>

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Планування і забудова територій : ДБН Б.2.2–12:2019. – Чинний від 2019-09-01. – Київ : Мінрегіон України, 2019. – 208 с. – (Державні будівельні норми України). https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_2_2_12/1-1-0-1802

2. ДБН Б.2.2-5:2011. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. – [Чинний від 01.02.2009] – Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 2012. – 61 с. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/24.1.-DBN-B.2.2-52011.-Planuvannya-ta-zabudova-mist-sel.pdf>

3. Склад і зміст зонування території : ДБН Б.1.1-22:2017. – Чинний від 2018-03-27. – Київ : Міністерство регіон. розвитку, буд-ва і житл.-комун. госп-ва України, 2018. – 28 с. – (Державні будівельні норми України). https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_1_1_12/1-1-0-1806

4. Архітектурно-художня концепція оформлення зовнішнього вигляду вулиць, магістралей та територій м. Харкова, інформаційних та рекламних конструкцій. – м. Харків, 2019р. <https://www.city.kharkov.ua/assets/files/docs/dzn-code/tekstova-chastina.pdf>

5. Ayad Abdul Razzaq Mohsen Al-Samurai. Adopting sustainable development in reconstruction Post War City of Mosul Architecture-Case Study. / Ayad Abdul Razzaq Mohsen Al-Samurai and Anwar Subhi Ramdan Al-Qaraghuli // IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science (2021) 012001. <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/754/1/012001/pdf>

6. Основи проектування та реконструкції енергоефективних будівель закладів загальної середньої освіти з поліпшеними екологічними характеристиками:

методичний посібник. / [Під заг. редакцією к.т.н., Дюжилової Н.О.] – Київ,. 2021. – 187 с.

<https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/801/ee-procurement-for-schools-1-11642065108.pdf>

7. Allam Alkaze. The role of reconstruction planning and shop owners' contribution in the post-war transformation and revival of vitality in Hiroshima / Allam Alkazei and Kosuke Matsubara // Journal of Asian Architecture and Building Engineering Hondōri Shōtengai <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13467581.2022.2046587>

8. Urban reconstruction as a complex process: reflections on post-1945 Berlin. <https://whc.unesco.org/document/175512>

9. Urban development and post war recovery for Ukrainian cities. Summary of the European Urban Resilience Forum 2022 in Athens, Greece. SEPTEMBER 15, 2022. <https://www.undp.org/ukraine/blog/urban-development-and-post-war-recovery-ukrainian-cities>

10. Dóra Mérai. Heritage-based post-war urban reconstruction in ukraine: preparing future experts in higher education / Dóra Mérai, Loes Veldpaus // The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: History, 2022. – № 62. – С. 262-271.

11. Shaimaa Hameed Hussein. Urban regeneration through post-war reconstruction: Reclaiming the urban identity of the old city of Mosul. / Shaimaa Hameed Hussein, Zina Abdulla // Periodicals of Engineering and Natural Sciences (PEN), 2019. – № 7(1). – С. 294-301. <https://www.researchgate.net/publication/333392859>

Обладнання, устаткування

Лабораторія «Urban LAB» аудиторія 506 б.м.к. з встановленим ліцензованим програмним забезпеченням AutoCAD.